

**ANTROJO OPERATYVINIŲ TARNYBŲ DEPARTAMENTO
PRIE KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJOS**

2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Vilnius
2020

TURINYS

ĮVADAS	2
1. ŽVALGYBOS POREIKIŲ ĮGYVENDINIMAS	3
2. ŽVALGYBA	4
3. KONTRŽVALGYBA	4
4. INFORMACIJOS APSAUGA	5
5. IŠTEKLIAI	6
6. 2020 METŲ VEIKLOS KRYPTYS	7

ĮVADAS

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos (toliau – LR) žvalgybos įstatymu, Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos (toliau – AOTD; Departamentas) šia ataskaita visuomenei pristato 2019 m. AOTD veiklos rezultatus.

Šioje ataskaitoje pateikiama tik neįslaptinta informacija.

2019 m. ir toliau buvo stiprinamos AOTD galimybės identifikuoti grėsmes, potencialias grėsmes bei rizikos veiksnius gynybos, karinėje-politinėje, karinėje-ekonominėje, karinėje-techninėje, karinėje-informacinėje srityse, galinčius turėti įtakos LR nacionaliniam saugumui ir gynybinei galiai. Buvo išlaikomas ir stiprinamas glaudus bendradarbiavimas su LR nacionalinį saugumą užtikrinančiomis ir kitomis institucijomis, užsienio partneriais, NATO ir ES, sustiprinta jiems teikiama parama žvalgybos informacija ir vertinimais.

Didžiausias dėmesys ir toliau skirtas Rusijos ir Baltarusijos karinio bei šių valstybių žvalgybos ir saugumo tarnybų aktyvumo ir pajėgumų vertinimui bei nustatytų grėsmių šalinimui.

AOTD turimų pajėgumų nuoseklus vystymas leido AOTD 2019 m. užtikrinti nustatytą žvalgybos užduočių vykdymą bei taikyti žvalgybos, kontržvalgybos ir įslaptintos informacijos apsaugos priemones apimtimis, reikalingomis užtikrinti savalaikį rizikos veiksnių, pavojų ir grėsmių, galinčių turėti reikšmės šalies gynybinei galiai ir krašto apsaugos sistemos saugumui, nustatymą, šalinimą ir savalaikį LR nacionalinį saugumą užtikrinančių institucijų informavimą.

2019 m. buvo patvirtinta nauja AOTD veiklos strategija, kurioje, siekiant tolesnio sėkmingo AOTD misijos vykdymo ir vizijos įgyvendinimo, nustatyti AOTD strateginiai tikslai ir jų įgyvendinimo uždaviniai 2019–2024 m. laikotarpiui.

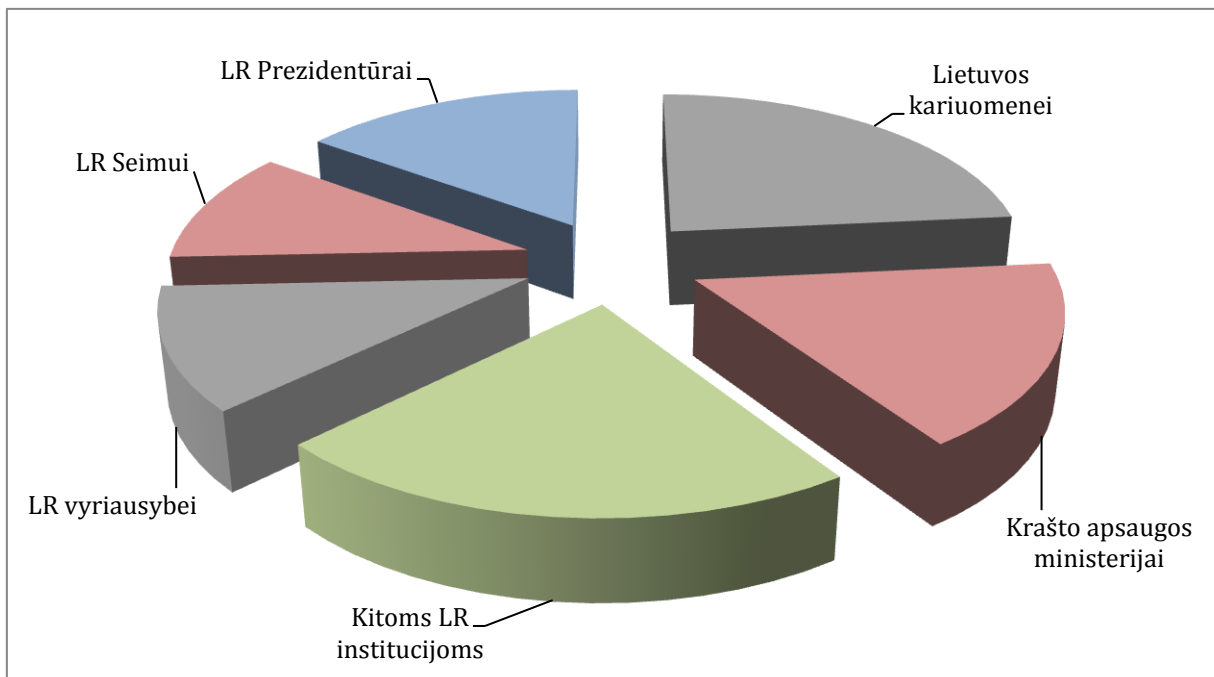

1. ŽVALGYBOS POREIKIŲ ĮGYVENDINIMAS

Įgyvendindamas Valstybės gynybos tarybos (toliau – VGT) žvalgybos informacijos poreikius ir krašto apsaugos (toliau – KA) ministro žvalgybos užduotis, Departamentas 2019 m. vykdė žvalgybą, kontržvalgybą, įskaitant ir išlaptintos informacijos apsaugos krašto apsaugos sistemoje užtikrinimo priemones.

Siekiant surinkti LR nacionalinio saugumo užtikrinimui reikalingą žvalgybos informaciją, taip pat siekiant identifikuoti ir neutralizuoti grėsmes krašto apsaugos sistemos saugumui ir LR gynybinei galiai, buvo vykdoma žvalgyba ir kontržvalgyba, atliekami tyrimai, taikomi teismo sankcionuoti veiksmai.

Pagal Departamentui teikiamus žvalgybos informacijos poreikius ir skiriamas žvalgybos užduotis 2019 m. iš viso buvo parengta beveik 800 įvairių vertinimų (žr. grafiką Nr. 1).

Nr. 1. AOTD žvalgybinių ir kontržvalgybinių vertinimų pateikimas pagal institucijas

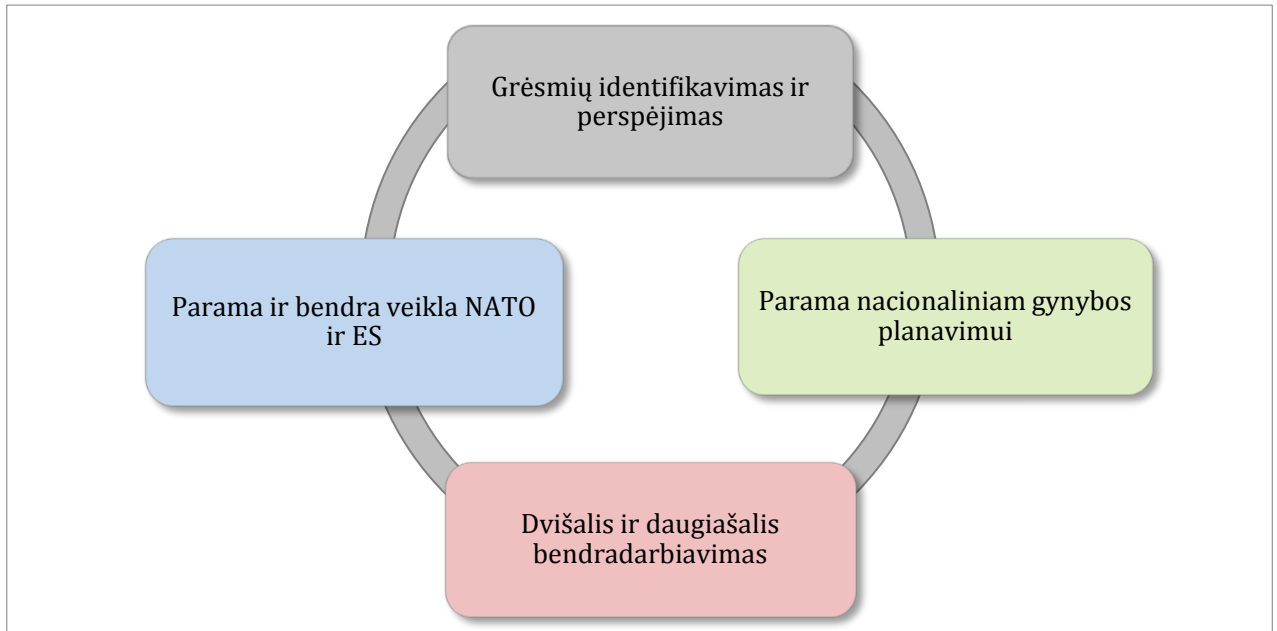
Daugiausiai dėmesio skirta Rusijos ir Baltarusijos tematikai, pagal kurią parengta kiek daugiau nei pusė vertinimų.

Kaip ir kasmet, 2019 m. parengtas vienas svarbiausių Departamento vertinimų – 2019 m. grėsmių nacionaliniam saugumui vertinimas, kurį jau keletą metų AOTD rengia bendrai su Valstybės saugumo departamentu.

2. ŽVALGYBA

Departamento žvalgybos veikla buvo orientuota į grėsmių LR nacionaliniam saugumui prognozavimą, identifikavimą ir savalaikį perspėjimą AOTD priskirtose veiklos srityse, rengiant žvalgybinius vertinimus.

Nr. 2. Žvalgybos informacijos realizavimo esminės kryptys

Žvalgybos vertinimai nacionaliniams vartotojams 2019 m. buvo teikiama įvairiomis formomis: teikiant rašytines žvalgybos pažymas, rengiant žvalgybos pristatymus, darbinius susitikimus ir konsultacijas bei teikiant tarpinstitucinę paramą.

NATO ir ES institucijas Departamentas rėmė įvairiais žvalgybiniais vertinimais, daugiausiai Rusijos ir Baltarusijos temomis, buvo bendraujama su NATO ir ES partneriais.

3. KONTRŽVALGYBA

Vykdydamas kontržvalgybą, Departamentas vykdė priešiškų užsienio valstybių žvalgybos ir saugumo tarnybų veiklos, nukreiptos prieš LR nacionalinį saugumą ir gynybinę galią nustatymą, šios veiklos užkardymą bei perspėjimą apie šias grėsmes.

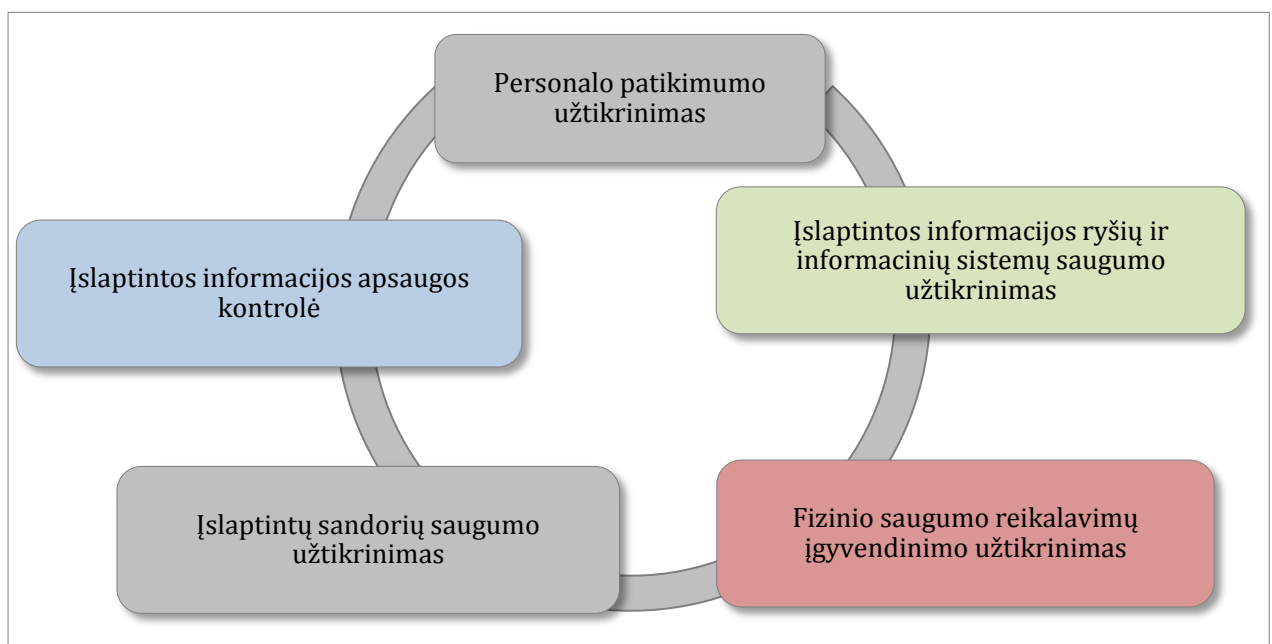
Departamentas vykdė įvairių rizikos veiksnių, turinčių įtakos LR saugumui bei gynybinei galiai, krašto apsaugos sistemoje nustatymą ir šalinimą. Bendradarbiaujant su Specialiųjų tyrimų tarnyba 2019 m. buvo toliau stiprinama korupcijos prevencijos veikla KAS padaliniuose.

Veikdamas prieš priešišku užsienio valstybių žvalgybos ir saugumo tarnybas Departamentas aktyviai bendradarbiavo ir su kitomis nacionalinių saugumą užtikrinančiomis institucijomis, užsienio partneriais, buvo keičiamasi aktualia kontržvalgybos informacija ir vertinimais, vykdomi bendri tyrimai. Kontržvalgybinė parama ir konsultacijos buvo teikiamos NATO šalių kariniams vienetams ir kariams, dislokuotiems Lietuvos teritorijoje.

4. INFORMACIJOS APSAUGA

Siekdamas užtikrinti įslaptintos informacijos apsaugos reikalavimų krašto apsaugos sistemoje tinkamą įgyvendinimą, Departamentas vykdė kryptingą ir nuoseklią veiklą LR valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nustatytoje srityse. (žr. pav. Nr. 3).

Nr. 3. AOTD veikla užtikrinant įslaptintos informacijos apsaugos reikalavimų įgyvendinimą krašto apsaugos sistemoje

Užtikrindamas krašto apsaugos sistemos žinybinės saugumo priežiūros tarnybos funkcijas, Departamentas vykdė įslaptintos informacijos ryšių ir informacinių sistemų (toliau – ĮIRIS) apsaugos priemonių įgyvendinimo KAS kontrolę: 2019 m. buvo vertintos gaunamos paraiškos dėl leidimų naudoti ĮIRIS išdavimo ir atliekamos su tuo susijusios ĮIRIS inspekcijos; visais atvejais leidimai naudoti ĮIRIS buvo išduoti. Taip pat buvo atlikti kontroliniai ĮIRIS saugumo patikrinimai, esminių saugumo trūkumų nenustatyta.

Fizinio saugumo srityje Departamentas teikė paramą kitoms krašto apsaugos sistemos institucijoms projektuojant ir diegiant elektronines apsaugos sistemas ir dalyvavo elektroninių apsaugos sistemų pripažinimo baigtomis įrengti ir tinkamomis naudoti komisijų darbe. Pagal savo kompetenciją Departamentas taip pat vertino krašto apsaugos sistemos ir tiekėjų patalpas dėl jų fizinio saugumo reikalavimų atitikimo dirbti su įslaptinta informacija ir ją saugoti.

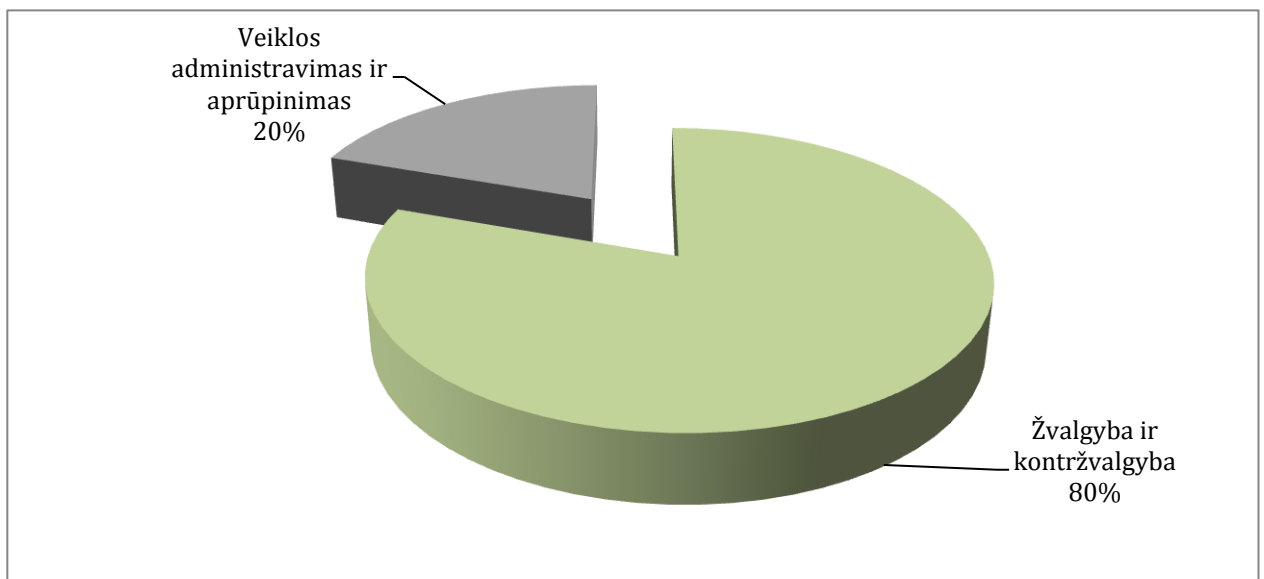
Vykdydamas įslaptintų sandorių saugumo užtikrinimą krašto apsaugos sistemoje, AOTD vertino juridinių asmenų, pretenduojančių gauti tiekėjo patikimumo pažymėjimą, įmonėse vykdė įslaptintos informacijos, naudojamos vykdant įslaptintus sandorius krašto apsaugos sistemoje, apsaugos priežiūrą. Per patikrinimus buvo aptikta neesminių įmonėms perduotos įslaptintos informacijos apsaugos trūkumų, kurioms pašalinti buvo teiktos konsultacijos ir metodinė pagalba.

Tikrindamas, kaip yra laikomasi įslaptintos informacijos apsaugos reikalavimų KAS institucijose, Departamentas 2019 m. tęsė įslaptintos informacijos kontrolės vykdymą. Siekdamas stiprinti įslaptintos informacijos apsaugą ir grėsmių prevenciją gynybos srityje, Departamentas teikė metodines rekomendacijas krašto apsaugos sistemos padalinių vadovybei, saugumo specialistams ir kitam personalui įslaptintos informacijos apsaugos gerinimo ir grėsmių mažinimo srityse.

Užtikrindamas krašto apsaugos sistemos personalo patikimumą, Departamentas 2019 m. patikrino 5 procentais daugiau asmenų, pretendavusių gauti leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, lyginant su 2018 m.

5. IŠTEKLIAI

Personalas. Atsižvelgiant į VGT poreikius ir krašto apsaugos ministro užduotis, 2019 m. Departamente tarnaujančio personalo skaičius augo. (Bendras AOTD personalo pasiskirstymas pagal veiklos pobūdį pateiktas grafike Nr. 4). AOTD struktūra bei funkcijų paskirstymas buvo pritaikytos prie Departamentui keliamų uždavinių, tokiu būdu efektyviau panaudojant turimus žmogiškuosius išteklius ir kompetencijas.

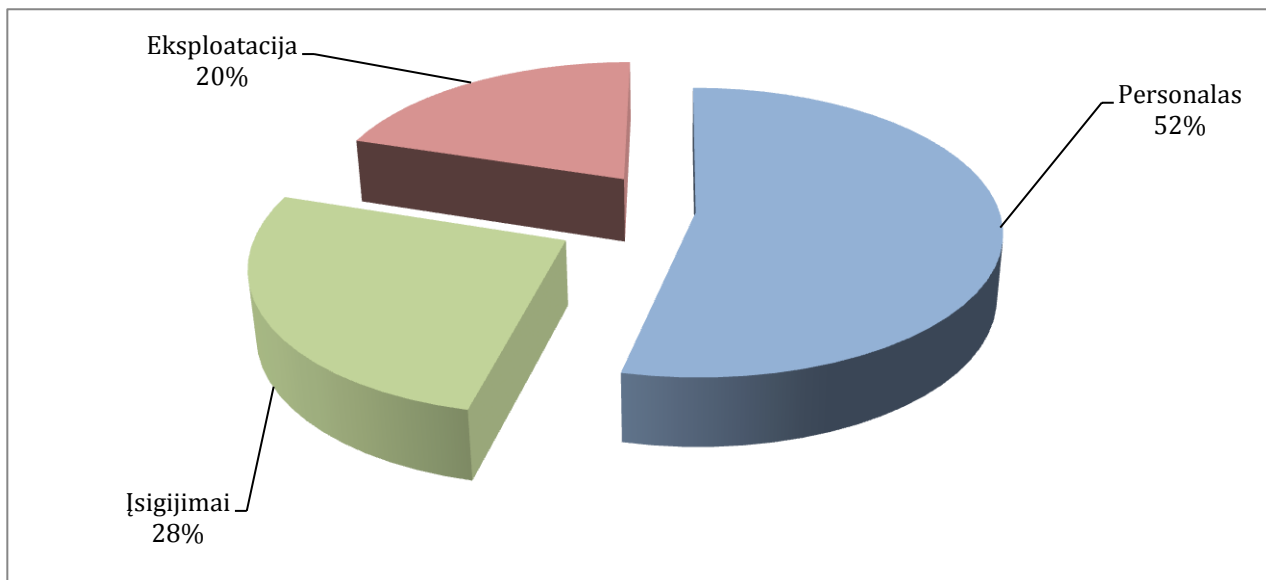

Nr. 4. AOTD personalo pasiskirstymas pagal veiklos pobūdį

Personalo kvalifikacijos kėlimo (palaikymo) prioritetas buvo skirtas specializuotų profesinių žinių ir gebėjimų gilinimui.

Biudžetas. 2019 m. AOTD skirtas finansavimas leido Departamentui įvykdyti skirtas žvalgybos ir kontržvalgybos užduotis bei užtikrinti išlaptintos informacijos apsaugos priemonių taikymą. AOTD biudžeto paskirstymas pagal sritis pateiktas grafike Nr. 5.

Nr. 5. AOTD biudžeto paskirstymas pagal sritis

28 proc. viso Departamento 2019 m. biudžeto buvo panaudota žvalgybinėms sistemoms ir priemonėms modernizuoti bei kitoms techninėms paramos priemonėms įsigyti. Apie 52 proc. viso AOTD biudžeto buvo skirta personalui išlaikyti, įskaitant išlaidas, skirtas personalo kvalifikacijos kėlimui ir palaikymui.

6. 2020 METŲ VEIKLOS KRYPTYS

- Žvalgybinio perspėjimo užtikrinimas
- Grėsmių prevencija ir KAS vidinio saugumo stiprinimas
- AOTD pajėgumų plėtojimas
- AOTD 2019–2024 m. veiklos strategijos įgyvendinimas